

המוציא יין פרק שמיני שבת

פ.ב.

עין משפט נר מצוה

ל"א ב מ"י פ"ז מהל' שבת הלכה ה' ע"ש
א"ר מ"ז פ"ז ע"ש ה'
ג ע"ש א"ר פ"ז מ"ג
פ"ז א'
ל"ד ד מ"י פ"ד מהלכות
דעות הלכה ב'
ל"ב ה"י מ"י פ"ח מהל' שבת
הלכה י'
א ר מ"י פ"ח מהלכות ע"ז
הלכה ה' ע"ש י"ד
ס"ז קמ"ט ע"ש א'

תורה אור השלם

1 ושררה בשבר נבל יוצרים כחות לא יחמלו ולא יקוצא במתנתו חרש לחתות אש מיקוד וחתוף מים מגבא ישיעהו ל די וטומאה את צפוי פסילי כספך ואת אפרת מסכת ויבקר תורם מבו וידי צא תאמר לו ישיעהו ל כב

מוסף רש"י

דלא מקנה לכו בחספא און אום מקמין עמסם מרס כצ"ט הספא (וחו"ו) שנינו התחנות. שני הפה וזני צ"ט הנקב שהכרסותא מחוננת בן נלמטות ון ענין תלמידי שר (וחו"ו פ"ז). יהלך עשרה פעמיים וכל פעם ופעם בקב עמנו וישג אולי וילג הפנים הסהילן מוריד הגדולס לקב (ברכות כג.) בין פצים לחברו. כמו פלמי פתים ופלמי תלומות הקטנים כמותה ון על גן וסודים אום לתום ולעשה ומשי רוחות ופעמים שן קלין כרוכס וישנין שים זה אלל זה וזכין להסנין כשום שלל יחל זה נמוך מה ולל יחי עקומים ושבאחז וטה עון לתמוז מרס או לון להשומי או שפין מרס גדול שיהא מנדילן זה מה מעט וזמן מרסס קוק ענייהם וביצה לט. וכיי"ז ב"ב כ"ג. ולא ימצא בכריתתו. כמיתת שניו. מרס גדול שיהא לחי לתמות וכל הטעם בכל כלי אשר מש ענין ולחשוף מים. ללל אשר נש איתו וזע"פ שלל נעשה שפילוי היו עשרה כלים זה על זה כולן בכלל אשר מש עליו הן (ע"ז פ"ז). מי שהיה ביתו סמוך לעבודה זרה. שהיה אדם מסתלי עבודה זרה, אסור לבנותו. שנתנו סמל לעבודה זרה (שם).

מוסף תוספות

א. ואגרא דידה ליתן כל הני. שטה להרין. ב. דקא עבדי ליה בית הכסא (להניקות). ויטעילן אי נמי מלא איתו קוצים. ט"ז ס"ה ר"ה.

אמר רבי עקיבא מניין לע"ז בו'. פי' צקונטרס דנקט לה הכא משום דזעבי למיתני מנין שמרחיזין את הקטן ואין נראה דל"כ צההוא הוה ליה להחמיל^א ועוד דהוה ליה למתנייה בצרק רבי אליעזר דמילה אלל נראה אגב דתנא לעיל צסוף המוציא קראי דלסכתא גבי חרס נקט נמי הוי קראי דלסכתא וקרא דתורס כ"י הוה סמוך לההיא קראי דליתיה לעיל לא ימצא כמיתתו חרש וגו'.

אסור לבנותו. אפילו למ"ד צפרק קמא דמס' ע"ז (דף י"ג). נהגה אסור מהנה מותר ה"מ לגבי מרס שאין נראה כל כך לע"ז כוונתו אלל שנתן כדי שנימחהו לעבוד אלל הכה נראה כאלו צונה לה צ"ט ר"י: **בונם לתוך שלו ד"א.** צמסכת ע"ז פריך עלה והל שציק רווחא לעבודה זרה ומשני לה:^ב אכניו

צרוך וחרס רב הונא אמר מקנה בצרוך ואין מקנה בחרס ורב חרס ואין מקנה בצרוך מיתבי היו לפניו וחרס וחרס מקנה בחרס ואין מקנה בצרוך תיובתא דרב הונא^א תרגמא רפרם בר פפא קמיה דרב חסדא אליבא דרב הונא באוגני כלים: ב' היו לפניו צרוך ועשבים רב חסדא ורב המנוגא חד אמר מקנה בצרוך ואין מקנה בעשבים וחד אמר מקנה בעשבים ואין מקנה בצרוך מיתבי^ב המקנה בדבר שהוא שולט בו שינוי התחנות נזרות לא קשיא הא בלחין הא ביבשין הנצרך לפנות^א ואינו נפנה רב חסדא ורבינא חד אמר רוח רעה שולטת בו וחד אמר רוח זוהמא שולטת בו תניא כמאן דאמר רוח זוהמא שולטת בו^א דתניא דהנצרך לנקבו ואוכל דומה לתנור שהסיקוה על גב אפרו וזו היא תחלת רוח זוהמא הוצרך ליפנות ואינו יכול ליפנות אמר רב חסדא יעמוד וישב יעמוד וישב רב חנן מנהרדעא אמר יסתלק לצדדין רב המנוגא אמר ימשמש בצרוך באותו מקום ורבנן אמרי יסח דעתו אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי כל שכן דכי מסח דעתיה לא מפני אמר ליה יסח דעתו מדברים אחרים אמר רב ירמיה מדיפתי לדידי חזי לי ההוא טייעא דקם ויתיב וקם ויתיב עד דשפך בקדרה^א ת"ר הנכנס לסעודת קבע יהלך י' פעמים של ארבע [ארבע] אמות ואמרי לה ד' פעמים של עשר עשר אמות ונפנה ונכנס וישב במקומו: **מתני'** חרס כדי ליתן בין פצים לחברו דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר כדי לחתות בו את האור רבי יוסי אומר כדי לקבל בו רביעית אמר רבי מאיר אף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר ולא ימצא במכיתתו חרש לחתות אש מיקוד אמר ליה רבי יוסי משם ראייה ולחשוף מים מגבא^ב: **גמ'** איבעיא להו שיעורא דרבי מאיר נפיש או שיעורא דרבי יוסי נפיש) מסתברא שיעורא דרבי יוסי נפיש ומקרא שיעורא דרבי מאיר נפיש דאי סלקא דעתך שיעורא דרבי יוסי נפיש לייש לה במנא זוטרא והדר לייש לה במנא רבה אמר אביי [מתני' נמין] לחתות אש מיקדה גדולה: רבי יוסי אומר משם ראייה: שפיר קאמר ליה רבי יוסי לרבי מאיר ורבי מאיר לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא מידי דחשיב לאינשי דלא לישתכח ליה אלא אפילו מידי דלא חשיב לאינשי לא לישתכח ליה:

הדרן עלך המוציא יין

אמר רבי עקיבא מניין לעבודה זרה שמטמאה במשא^א כנדה שנאמר^ב תורם כמו דוה צא תאמר לו מה נדה מטמאה במשא אף עבודה זרה מטמאה במשא: **גמ'** תנן התם^א מי שהיה^ב ביתו סמוך לעבודה זרה ונפל אסור לבנותו כיצד יעשה בונם לתוך שלו ד' אמות ובונה היה

רביעית מים נפיש שיעורא ובי מעינת בקרא לחשוף מים וזטר דאי ס"ד לחשוף מים נפיש לייש לה שלא יותר צה אפילו כלי קטן והדר אמר כלי גדול וכי דרך המקללים קן: **אמר אבני מנאי.** דקאמר רבי מאיר לחתות אור מיקדה גדולה קאמר שאפילו גחלת קטנה אינו ראוי לחתות צה אלל צמרס גדול מפני שהוא נכוח: **שפיר קאמר ר' יוסי.** דמדלית לה צה ש"מ דחזי: אפילו מידי דלא חשיב כגון לחשוף מים לא לישתכח צה ולעולם לא חשיב שיעורא אלל לחתות אור:

הדרן עלך המוציא יין

אמר רבי עקיבא מניין לעבודה זרה בו'. משום דזעבי למיתני בהדיהו מניין שמרחיזין את המילה [נקמן פו.] כיל להו להקן דדמיין לה: **צמשא.** אדם הנושאה: **סורס כמו דוה וגו'.** צעבודה זרה משתעי: **גמ'** כווסלו סמוך לעבודה זרה. שהיה אותו כותל מחילה אף לבית עבודה זרה: **אסור לבנותו.** דקמהני לעבודה זרה:

דלא מקנהו צחספא. שאוכל לעשות לכס כשפים: **ולא קטיל לכו כינא אמנייכו.** ואין אתם הורגין כינא צצגדיס: **ולא אכיל לכו ירקא מיכשא דחרס גינאה.** אין אתם מוציאין סורס וכרישא וצלל מאגודה שאוגדין הגננים ואוכלים אלל אתם מתירין האגודה מחילה.

ש"מ כל הני קשה להכשפים: **מוטיצ** **לו צמילי דעלמא.** מושביה. מושביה לפניו צצברי חנם שאינו תורה: **לא ליטעי צהדיא.** צמהרה וצחוק לפי שנפתח הנקב צחוקה וניתקן שני הכרסא ויואלת: **ולא ליטעה טפי.** פדימצי"ל צלעו: **מקנה צלרו.** צצצת אע"פ צלאו צר טלטול הוה צעלמא: ואינו **מקנה צחרס.** משום סכנה: **מקנה צחרס.** שיש מורת כלי עלניה: **צאוגני כלים.** שהם חלקים ואין מקרעין את הצצר: ואינו **מקנה צעשבים.** שהעשבים לחים וחומקין את הצצר. ורצותינו מפרשים משום תלישה ואינו יודע מהו דאי צעשבים מחוצרין מי איכא מאן דשרי וכמדומה אני דמוקמי לה צצחוצרין ומקנה צהן צצחוצרין: ואינו **מקנה צלרו.** ללא צר טלטול הוה הלכך מקנה צעשבים כשהן צצחוצר ולא יזוס. ומשום שימוש צצחוצר לא מיתסר כדלמרי צצחוצרין צפרק ג' (דף ל"ד): **דלא לפי שהן קשין:** שינוי נזרות. שינוי הפה מוכרסא: **לחין.** אין אור שולט צו: **רוח רעה.** ריח הפה שהוצל מרקצ צמעיים ויואל ריח דרך פיו: **רוח זוהמא.** כל גופו מסיח צויעה מסרחת שהריח צלע צצצרו וצצצרו והוה צו לזיעה מוזהמת: ואינו יכול לפנות. שאין הנקב נפתח: **אפילו לנדין.** כשצדק עלנו צצות וז יסתלק לזית אחרת ויצדוק: **טייעא.** שיטעאל: **הינכנס לסעודה קצע.** וגנאי הוה לו אס יצטרך לעמוד מן הסעודה ולפנות: **פעמים.** ימתין צין פעם לפעם ויצדוק עצמו: **ואמרי לה ד' פעמים של י'.** דהכי עדיף טפי שהילן מרובה מוריד הוצל לנקציו: **מתני'** צין פנים לחצרו. כשמסדרין פליטין ועמודים וקורות ועושין סולר של קורות על הארץ יש חלל צין זה לזה סומקן מתחמו שלל יתעקס: **זכר לדבר.** דחרס חשיב צצחית אור: **לחשוף לדלות.** וחצירו חשפי שובל (ושעה מו) חשפי מים שעל הנתיבה שצצצרכי לעבור הגשמים ושריעת נרות^א: **מגבא.** גומא שמים נקבלין צצוכה: **גמ'** **א** מסתברא שיעורא דרבי יוסי נפיש ומקרא שיעורא דר' מאיר נפיש. אמתפתא היא כלומר לפי דבריהם נראה שרבי מאיר מתמיר דלמרי לחתות צו אור ולא פי' שיעורא וחרס פורתא חזי לחדא גחלת ואילו לקבל רביעית מים נפיש שיעורא וכי מעינת בקרא לחשוף מים וזטר דאי ס"ד לחשוף מים נפיש לייש לה שלא יותר צה אפילו כלי קטן והדר אמר כלי גדול וכי דרך המקללים קן: **אמר אבני מנאי.** דקאמר רבי מאיר לחתות אור מיקדה גדולה קאמר שאפילו גחלת קטנה אינו ראוי לחתות צה אלל צמרס גדול מפני שהוא נכוח: **שפיר קאמר ר' יוסי.** דמדלית לה צה ש"מ דחזי: אפילו מידי דלא חשיב כגון לחשוף מים לא לישתכח צה ולעולם לא חשיב שיעורא אלל לחתות אור:

רבינו הגנאל

לענין חרס, מיסברא שיעורא דר' יהודה הוא סוף דר"מ נפיש מניה, ודר' יוסי נפיש מניה. אבל מן קרא שיעורא דר"מ נפיש דאי לייש מיהא ימצא דבר נפיש, דההוא כדי לקבל רביעית לייש להו תחילה שלא ימצא דבר קטן שהוא כדי לחתות אש מיקוד, והדר לייש שלא ימצא דבר גדול כדי לקבל רביעית. ומקשינן היכי אמת בעל מקום דשיעורא דר"מ נפיש מר"י יוסי, והלא דבר ידוע של לחתות אש [אפילו] בחרס קטנה אין שכן כדי לקבל רביעית. ופרקיה אביי להאי קושיא לא תימא לחתות אש כדי להדליק משהו במקום אחר אלא לחתות אש מיקדה גדולה כדי לחתומם כנדה ומקשינן אי מחשב קא חשבת מקראי ושיעורא [נ"א] דשיעורא דר' מאיר נפיש, שפיר קאמר ליה ר' יוסי משם ראייה דהא חשיב חרס לחשוף מים. ומפרקינן לדר"מ דאמר לחשוף מים לאו חשיבותא היא, ולא חשיב אלא לחתות אש, ולא מיבעיא קאמר. דלא מיבעיא מידי דחשיב דלא שבקינא אלא מאי דלא חשיב נמי לא שבקינא, ולעולם שיעור הוצאה מאי דחשיב הוא. כליה פרק המוציא יין פרק השני

אמר ר' עקיבא מניין לעבודה זרה שהיא מטמאה במשא כנדה שנאמר תורם כמו דוה צא תאמר לו מה נדה מטמאה במשא אף עבודה זרה מטמאה במשא: **גמ'** תנן התם מי שהיה ביתו סמוך לעבודה זרה ונפל אסור לבנותו כיצד יעשה בונם לתוך שלו ד' אמות ובונה היה רביעית מים נפיש שיעורא ובי מעינת בקרא לחשוף מים וזטר דאי ס"ד לחשוף מים נפיש לייש לה שלא יותר צה אפילו כלי קטן והדר אמר כלי גדול וכי דרך המקללים קן: **אמר אבני מנאי.** דקאמר רבי מאיר לחתות אור מיקדה גדולה קאמר שאפילו גחלת קטנה אינו ראוי לחתות צה אלל צמרס גדול מפני שהוא נכוח: **שפיר קאמר ר' יוסי.** דמדלית לה צה ש"מ דחזי: אפילו מידי דלא חשיב כגון לחשוף מים לא לישתכח צה ולעולם לא חשיב שיעורא אלל לחתות אור:

(א) גני הערוך ליתמר פי' לא יעני עמנו מחד ללמח, (ב) [לעיל כ"ו וצ"ל], (ג) חולין נו', (ד) צבר אלמס איתא הוצרך להפנות ואלו כד חסדא ורבינא ובי' ע"ש, (ה) לעיל מה' ע"ש, (ו) כריתת כג', (ז) כ"ו כ"ו כ"ו כ"ו, (ח) ונתקן חרס צין הנשרים פלסן, (ט) [לעיל כ"ו וצ"ל], (י) רש"ל מ"ז, (יא) [ל"ל חזין ע"י חשבי ששה מוקן, (ב) ע"ז מ"ז, (ג) ע"י רש"ל, (ד) וע"י חספתם ע"ז י"ג ד"ה אלל מהל'.

הגהות הב"ח

(א) במשנה חרס כדי וחי ולחשוף מים מנדה הוא סוף המשנה וא"ר מתחיל מנדה מסברא שיעורא דר' יוסי נפיש: (ב) רש"ל ד"ה ואינו מקנה ובי ונקיים ועודדין ופרישין קושיא. ניב לון משה צרס ללחוס ורש מעשמות הפרישין והשחורין: (ג) ד"ח מסברא שיעורא דר' יוסי: (ד) נ"ב מי שהיה כותל סמוך לאשרה:

רבינו הגנאל

לענין חרס, מיסברא שיעורא דר' יהודה הוא סוף דר"מ נפיש מניה, ודר' יוסי נפיש מניה. אבל מן קרא שיעורא דר"מ נפיש דאי לייש מיהא ימצא דבר נפיש, דההוא כדי לקבל רביעית לייש להו תחילה שלא ימצא דבר קטן שהוא כדי לחתות אש מיקוד, והדר לייש שלא ימצא דבר גדול כדי לקבל רביעית. ומקשינן היכי אמת בעל מקום דשיעורא דר"מ נפיש מר"י יוסי, והלא דבר ידוע של לחתות אש [אפילו] בחרס קטנה אין שכן כדי לקבל רביעית. ופרקיה אביי להאי קושיא לא תימא לחתות אש כדי להדליק משהו במקום אחר אלא לחתות אש מיקדה גדולה כדי לחתומם כנדה ומקשינן אי מחשב קא חשבת מקראי ושיעורא [נ"א] דשיעורא דר' מאיר נפיש, שפיר קאמר ליה ר' יוסי משם ראייה דהא חשיב חרס לחשוף מים. ומפרקינן לדר"מ דאמר לחשוף מים לאו חשיבותא היא, ולא חשיב אלא לחתות אש, ולא מיבעיא קאמר. דלא מיבעיא מידי דחשיב דלא שבקינא אלא מאי דלא חשיב נמי לא שבקינא, ולעולם שיעור הוצאה מאי דחשיב הוא. כליה פרק המוציא יין פרק השני

אמר ר' עקיבא מניין לעבודה זרה שהיא מטמאה במשא כנדה שנאמר תורם כמו דוה צא תאמר לו מה נדה מטמאה במשא אף עבודה זרה מטמאה במשא: **גמ'** תנן התם מי שהיה ביתו סמוך לעבודה זרה ונפל אסור לבנותו כיצד יעשה בונם לתוך שלו ד' אמות ובונה היה רביעית מים נפיש שיעורא ובי מעינת בקרא לחשוף מים וזטר דאי ס"ד לחשוף מים נפיש לייש לה שלא יותר צה אפילו כלי קטן והדר אמר כלי גדול וכי דרך המקללים קן: **אמר אבני מנאי.** דקאמר רבי מאיר לחתות אור מיקדה גדולה קאמר שאפילו גחלת קטנה אינו ראוי לחתות צה אלל צמרס גדול מפני שהוא נכוח: **שפיר קאמר ר' יוסי.** דמדלית לה צה ש"מ דחזי: אפילו מידי דלא חשיב כגון לחשוף מים לא לישתכח צה ולעולם לא חשיב שיעורא אלל לחתות אור: